

Handläggare

Maria Azzopardi

Telefon: 08-50828787

Till

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

2019-09-24, p.23

Stockholm stads kemikalieplan 2020-2023

Redovisning av miljöförvaltningens förslag till ny kemikalieplan

Förvaltningens förslag till beslut

- Godkänna miljöförvaltningens förslag till ny kemikalieplan för Stockholms stad för åren 2020-2023.
- Hemställa om att kommunfullmäktige fastställer Stockholms stads kemikalieplan 2020-2023, efter eventuella anpassningar till slutgiltig version av miljöprogram 2020-2023.

Anna Hadenius

Förvaltningschef

Maria Svanholm

Avdelningschef

Sammanfattning

Kemikalier spelar en viktig roll i dagens samhälle. Samtidigt som kemikalierna har bidragit till vårt välbefinnande har de också i flera fall vållat hälso- och miljömässiga problem. Gemensamt för de miljögifter som återfinns i staden är att den utbredda användningen i samhället av dessa ämnen ofta är en likvärdig, om inte större, källa till utsläpp än de industriella källorna, i synnerhet i Stockholmsregionen. Diffusa utsläpp är ofta svåra att komma åt med traditionella åtgärder utan kräver andra angreppssätt. Ett flertal sådana åtgärder finns i Stockholms stads första kemikalieplan som antogs av kommunfullmäktige i juni 2014.

Kommunfullmäktige har gett miljö- och hälsoskyddsnämnden i uppdrag att ta fram en ny kemikalieplan och miljöförvaltningen påbörjade det arbetet genom att utvärdera kemikalieplanen för åren

2014-2019. Utvärderingen visar tydligt att kemikalieplanen har omsatts i operativt arbete.

Arbetet med framtagandet av handlingsplanen har letts av kemikaliecentrum vid avdelningen för miljöanalys. Förslaget till ny kemikalieplan för åren 2020-2023 innehåller totalt 49 åtgärder fördelade på åtta olika kapitel (verksamhetsområden) som ska leda arbetet mot att nå målet om en giftfri stad. I likhet med den nuvarande kemikalieplanen har även denna ett särskilt fokus på barn och andra särskilt känsliga grupper. En nära dialog har förts med referensgrupper knutna till respektive område/kapitel i planen.

Planen har varit på kontorsremiss i staden. Remissinstanserna är positivt inställda till planen som helhet och framhåller att den är ambitiös, välskriven och har en god struktur med hög igenkänningsfaktor. Åtgärderna som föreslås anses vara relevanta och möjliga att genomföra, men remissinstanserna framhåller att det behövs resurser, både personella och ekonomiska, samt mer stöd ifrån kemikaliecentrum.

Bakgrund

Kemikalieproblematiken

Kemikalier spelar en viktig roll i dagens samhälle.

Världsproduktionen av kemikalier ökade mellan 1930-talet och 2010 från en miljon ton per år till över 600 miljoner ton per år och fortsätter öka med cirka tre procent varje år så att den nu börjar närma sig en miljard ton per år.

Vi använder kemiska produkter i många sammanhang, till exempel i läkemedel, kosmetika, tvätt och rengöringsmedel, bekämpningsmedel och målarfärger. Kemiska ämnen ingår också i varor, såsom kläder, möbler, datorer och byggmaterial. Företagens rapportering till EU:s kemikaliemyndighet (ECHA) visar att cirka 30 000 kemiska ämnen tillverkas eller importeras i mängder över ett ton per år. Samtidigt som kemikalierna har bidragit till vårt välbefinnande har de också i flera fall vållat hälso- och miljömässiga problem. Det är viktigt att vi inte belastar vår omgivning med ämnen som skapats eller utvunnits av samhället i sådana nivåer som kan hota vår hälsa eller miljö.

Mätningar i Stockholm visar att halterna av många antropogena ämnen är förhöjda i Stockholm. Gränsvärden för flera ämnen i ytvatten, fisk och sediment överskrids i flera fall, i vissa fall med mycket bred marginal.

Genom lagstiftning och substitution har utsläppen av många ämnen minskat. Mätningar i slam visar därför i många fall på sjunkande halter. Halter ute i miljön visar däremot ofta på mer oklara trender, eftersom många av de aktuella ämnena är svårnedbrytbara och därför finns kvar i miljön långt efter att utsläppen har upphört. Samtidigt ökar kemikalieanvändningen i samhället, vilket leder till att nya, tidigare okända ämnen släpps ut.

Källorna till de miljögifter som återfinns i staden är olika för olika ämnen. Gemensamt är att den utbredda användningen i samhället av dessa ämnen ofta är en likvärdig, om inte större, källa till utsläpp än de industriella källorna, i synnerhet i Stockholmsregionen. Det kan illustreras av att miljögifterna hittas i både dagvatten och hushållsavloppsvatten i Stockholm. En annan viktig källa kan också vara spridning från historiska föroreningar i sediment och landområden. För vissa ämnen är långväga transport dominerande, vilket begränsar möjligheterna att genom lokala åtgärder påverka halterna. Diffusa utsläpp är ofta svåra att komma åt med traditionella åtgärder utan kräver andra angreppssätt.

Stadens kemikaliearbete

I Miljöprogram för Stockholm 2012-2015 fanns målområdet *Giftfria varor och byggnader*. Det är en utmanande uppgift att begränsa och förhindra spridningen av miljögifter och många förvaltningar och bolag sökte stöd i vad som behövde göras för att målet skulle nås. I samband med det föddes idén om en kemikalieplan som skulle leda arbetet i rätt riktning och miljö- och hälsoskyddsnämnden fick kommunfullmäktiges uppdrag att ta fram en sådan. I juni 2014 antog kommunfullmäktige Stockholms stads första kemikalieplan. Dessutom tillfördes miljöförvaltningen finansiering för att inrätta ett kemikaliecentrum, med uppdrag att stödja kemikaliearbetet i förvaltningar och bolag.

Utvärdering av kemikalieplan 2014-2019

I mars 2018 gav Miljöförvaltningen WSP i uppdrag att utvärdera genomförandet av kemikalieplan 2014-2019. Utvärderingen syftade till att undersöka hur nämnder och styrelser tagit sig an arbetet med kemikalieplanen, att identifiera vilka hinder, framgångsfaktorer och behov av förtydliganden som finns och annat som är viktigt att ha med i utarbetandet av en ny kemikalieplan.

Resultatet från utvärderingen¹ visar tydligt att kemikalieplanen har omsatts i operativt arbete.

I utvärderingen lyfts *kompetensen* och *resurserna* hos kemikaliecentrum fram som de i särklass viktigaste framgångsfaktorerna för ett lyckat genomförande av kemikalieplanen tillsammans med *stödet* som kemikaliecentrum ger i form av utbildningar, informationskampanjer, daglig kontakt etc.

WSP konstaterar att Stockholms stad bedriver ett mycket framgångsrikt arbete för ett giftfritt Stockholm. Det finns en bred politisk förankring samt stort intresse och engagemang inom staden. För arbetet framåt är det framförallt viktigt att fortsätta det arbete som påbörjats snarare än att finna nya vägar. Stockholms stad är en stor organisation och det kräver uthållighet och långsiktigt, systematiskt arbete för att kemikaliefrågorna ska vara en integrerad och naturlig del av verksamheten. Att inbjuda till delaktighet i framtagandet av den nya planen är ytterligare en viktig slutsats från utvärderingen.

Ärendet

I budgeten för 2018 gav kommunfullmäktige miljö- och hälsoskyddsnämnden i uppdrag att påbörja arbetet med en ny kemikalieplan.

I budgeten för 2019 gav kommunfullmäktige miljö- och hälsoskyddsnämnden i uppdrag att fortsätta arbetet med framtagandet av en ny kemikalieplan.

Detta tjänsteutlåtande utgör redogörelse för framtagandet av förslaget till ny kemikalieplan för åren 2020-2023 inklusive resultatet av kontorsremissen. Som bilaga finns förvaltningens förslag till ny kemikalieplan.

Ärendets beredning

Arbetet med framtagandet av handlingsplanen har letts av kemikaliecentrum vid avdelningen för miljöanalys och har utgått från den utvärdering av nuvarande kemikalieplan 2014-2019 som gjordes under 2018. En nära dialog har förts med referensgrupper knutna till respektive verksamhetsområde/kapitel i planen. Referensgrupperna har framförallt bestått av berörda förvaltningar

och bolag² i staden men avstämning har också skett med externa parter³.

Förslaget till kemikalieplan skickades på kontorsremiss 22 mars 2019 till 40 förvaltningar och bolag i staden. Därutöver skickades också förslaget till personer i kemikaliecentrums externa nätverk varav vissa deltagit i referensgruppsarbetet. Totalt inkom 41 svar, varav 33 interna och åtta externa. En expertgranskning av remissversionen av handlingsplanen gjordes också av konsulter från Goodpoint AB och Trossa AB under remissperioden.

Inkomna synpunkter har beretts av miljöförvaltningen och stämts av med referensgrupperna.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Resultat av kontorsremissen

Gemensamt för i princip samtliga svar är att remissinstanserna är positivt inställda till kemikalieplanen som helhet. De framhåller att den är ambitiös, välskriven och har en god struktur med hög igenkänningsfaktor. Åtgärderna som föreslås anses vara relevanta och möjliga att genomföra men det behövs resurser, både personella och ekonomiska, och stöd ifrån kemikaliecentrum.

En återkommande synpunkt från både förvaltningar och bolag är att man önskar mer och tydligare vägledning kring hur innehållet i planen ska omsättas i praktisk handling. AB Stockholmshem och Stockholm Vatten och Avfall AB lyfter önskemål kring mer vägledning om cirkulär ekonomi. Det kan exempelvis avse hur verksamheterna kan öka återbruk men samtidigt bidra till giftfria kretslopp och stöd i hur ”ett avfall som blir en produkt” ska hanteras. Ett flertal stadsdelsförvaltningar och Stockholms hamn AB önskar att kemikalieplanen ger ännu tydligare vägledning till

² Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsförvaltning, exploateringskontoret, Farsta stadsdelsförvaltning, fastighetskontoret, Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning, idrottsförvaltningen, miljöförvaltningen, Norrmalms stadsdelsförvaltning, Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning, serviceförvaltningen, Skolfastigheter i Stockholm AB, Skarpnäcks stadsdelsförvaltning, Skärholmens stadsdelsförvaltning, stadsledningskontoret (upphandling och kommunikation), Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning, Stockholm Vatten och Avfall AB, Stockholmshem AB, Svenska Bostäder AB, Södermalms stadsdelsförvaltning, trafikkontoret, utbildningsförvaltningen, äldreförvaltningen och Östermalms stadsdelsförvaltning.

³ Bkind konsult, Byggvarubedömningen, Folkhälsomyndigheten Goodpoint, Kemikalieinspektionen, Karolinska institutet, Naturvårdsverket, Peab, Stockholms universitet och Upphandlingsmyndigheten.

hur kemikaliekrav ska ställas i upphandlingar av varor, produkter och tjänster, exempelvis genom färdiga mallar. Många påpekar också att det saknas egen kompetens på området inom förvaltningen eller bolaget. Gemensamt är också att förvaltningar och bolag ser behov av mer resurser samt kunskap, vägledning och stöd vid kravställning och uppföljning när det gäller bygg- och anläggningsmaterial.

Denna typ av vägledning som önskas ryms inte i kemikalieplanen, men kan med fördel tas fram som en del av kemikaliecentrums löpande stöd under implementeringen av kemikalieplanen. Färdiga mallar för upphandlingskrav är dock inte önskvärt att ta fram eftersom det sker en ständig utveckling på marknaden. Varje upphandling är unik och färdiga mallar skulle snabbt bli föråldrade. Istället förespråkas att kemikaliecentrum involveras i de upphandlingar som är prioriterade och ger stöd på så vis. Det är dock viktigt att förvaltningar och bolag har personer som kemikaliecentrum kan fungera som stöd till och att stödet efterfrågas tidigt i inköpsprocessen för bästa möjliga utfall.

Nedan presenteras en sammanfattning av de synpunkter som föranlett ändringar av de inför kontorsremissen förslagna åtgärderna och/eller kring dess tillhörande textbeskrivningar. Synpunkterna och genomförda ändringar presenteras kapitelvis. Mindre justeringar redovisas inte här.

Övergripande ändringar

För att förtydliga strukturen ytterligare har de inledande kapitlen ändrats efter remissen från *Inledning* och *Planens funktion och inriktning* till *Inledning, Läsanvisning och implementering* och *Prioriterade kemikalier*.

Inledning

Kemikalieplanen syftar till att förtydliga målet om ett *Giftfritt Stockholm* i miljöprogrammet, vilket har tydliggjorts i inledningen. Denna version har, så långt som möjligt i dagsläget, anpassats till det nya miljöprogrammet som är under utveckling. Anpassningen medför bland annat att visionerna för respektive verksamhetsområde (kapitel) har strukits. Ytterligare justeringar kan komma att behöva genomföras till följd av ändringar i det kommande miljöprogrammets struktur och innehåll.

Några remissinstanser efterfrågar också tydligare koppling och bättre översikt mellan stadens styrande dokument på hållbarhetsområdet. En total kartläggning av koppling till andra planer och program ryms inte heller i kemikalieplanen. Behovet har

även identifierats i samband med framtagandet av det nya miljöprogrammet och ambitionen är att förhållandet mellan olika styrdokument på området ska tydliggöras där.

Läsanvisning och implementering

Majoriteten av alla remissinstanser påtalar att det kommer att krävas både ekonomiska och personella resurser för att åtgärderna i kemikalieplanen ska kunna genomföras. Remissinstanserna understryker också vikten av att kemikaliecentrum får tillräckliga resurser så att det kan fortsätta att ge stöd i den utsträckning som behövs. Även vikten av samverkan och samordning lyfts fram. Skarpnäcks stadsdelsförvaltning föreslår att medel ska kunna sökas på liknande sätt som klimatinvesteringsmedel. Utöver det påtalar bland annat Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning vikten av en mer utvecklad integrering av kemikalieplanen i stadens system för integrerad ledning och styrning, ILS, exempelvis genom fler indikatorer som avspeglar genomförandet. Skolfastigheter i Stockholm AB påpekar också att bolag och förvaltningar bör få konstruktiv återkoppling kring de inrapporterade resultaten i ILS.

För att uppmärksamma resursfrågan har kemikalieplanen förtydligats med att många av åtgärderna handlar om att implementera arbetssätt och processer, vilket tar tid och personella resurser i anspråk. Samverkan och samordning lyfts fram med egen rubrik och avsnittet har förstärkts med att förvaltningar och bolag behöver utse personer som är ansvariga för genomförandet av åtgärderna och som kan ingå i nätverk för att underlätta en ömsesidig dialog. Eftersom kemikalieplanen är en konkretisering av stadens miljöprogram kopplas uppföljningen av genomförandet till uppföljningen av miljöprogrammet och de indikatorer som tas fram för detta. Några ytterligare förtydliganden i kemikalieplanen angående uppföljning och indikatorer har därför inte gjorts. Förhoppningen är att det kommande miljöprogrammet tydliggör detta på ett bra sätt.

Prioriterade kemikalier

Stockholms hamn AB framhåller att kopplingen mellan de lokala fokusämnena (som pekats ut i kemikalieplan 2014-2019) samt utfasnings- och riskminskningsämnena, det vill säga hur de respektive ämnena ska beaktas jämfört med varandra, är otydlig. Förvaltningen instämmer i synpunkten och eftersom listan med lokala fokusämnen inte har använts på det sätt som det ursprungligen var tänkt har begreppet ”lokala fokusämnen” tagits bort i den nya planen. Ett värde som listan ändå haft är att ge exempel på skadliga ämnen och ämnesgrupper som finns i

vardagen. Listan på ämnesgrupper finns därför kvar men istället med denna uttalade funktion. Samtidigt har avsnittet om de bakomliggande principerna för hur staden ska arbeta för att fasa ut skadliga ämnen förenklats och förtydligats.

I den nu gällande kemikalieplanen utgör de hormonstörande ämnena på den så kallade SIN-listan (Substitute It Now) en grund för att definiera vilka ämnen staden ser som hormonstörande. Byggmateriellindustrierna avråder från detta eftersom man anser att listan inte är tillräckligt vetenskapligt underbyggd. I oberoende granskningar har vetenskapligheten hos SIN-listan konstaterats, och eftersom det fortfarande saknas en vedertagen metod att klassificera hormonstörande ämnen anser miljöförvaltningen att samma definition som används i den nuvarande kemikalieplanen ska användas i den nya planen.

Information och dialog

Gällande de åtgärder som avser informationsinsatser och kampanjer så har ett flertal av de ansvariga förvaltningarna och bolagen påpekat att de inte kan ta fram informationsmaterial själva. Här har miljöförvaltningen förtydligat att det är kemikaliecentrum och/eller Stockholm Vatten och Avfall AB som är ansvariga för framtagandet av informationsmaterial och kampanjer. Andra förvaltningar och bolag bidrar med sakinformation och spridning av information samt är i vissa fall delaktiga som bollplank vid framtagandet.

Inköp och upphandling

Efter kontorsremissen har dialog med stadsledningskontorets upphandlingsenhet förts och kapitlet har uppdaterats avseende struktur och nomenklatur för att bättre stämma överens med stadens program för inköp som uppdateras parallellt med kemikalieplanen.

Bygg- och anläggningsmaterial

De flesta stadsdelsförvaltningarna ställer sig positiva till samordningen av krav och handböcker, möbelprogram etc. Flera remissinstanser är också positiva till åtgärder som underlättar tillämpningen av kemikaliekraven specifikt i anläggningsprojekt.

SISAB påtalar att det är en kostnadsfråga för bolaget att utesluta koppar i rör och ersätta med stål. Övriga byggande bolag har intentionen att försöka anlägga ledning utan koppar. Synpunkten föranleder ingen ändring i kemikalieplanen, men kemikaliecentrum kommer att driva frågan och förhoppningen är att staden kan få bättre prisbild genom gemensamma avtal via exempelvis HBV - Allmännyttans inköpsfunktion och SKL Kommentus.

Byggmaterialindustrierna rekommenderar att staden ska efterfråga användning av eBVD (elektronisk Byggvarudeklaration). Synpunkten föranleder en liten justering men ingen ändring i sak. Miljöförvaltningen anser att alla Byggvarudeklarationer som godkänns av miljöbedömningssystemen ska accepteras.

Kopparindustrin anser att kemikaliecentrum har överskattat kopparutsläpp från byggprodukter och att det inte finns någon anledning att begränsa användning. Denna synpunkt har miljöförvaltningen bemött vid ett flertal tillfällen tidigare. Staden har ansvar för att miljö kvalitetsnormerna för vatten följs. För närvarande överskrider värdet för koppar i ytvatten i Brunnsviken, Strömmen och Lilla Värtan. Miljöförvaltningen anser därför att det är fortsatt relevant att begränsa användningen av koppar i enlighet med vad som står i kemikalieplanen.

Sunda hus ställer sig frågande till om staden kan ställa krav på att ett visst system (Byggvarubedömningen) ska användas för bedömning och dokumentation av alla stadens förvaltningar och bolag samt entreprenörer. Miljöförvaltningen har förtydligat att staden och flera av dess bolag är medlemmar i miljöbedömningssystemet Byggvarubedömningen (BVB). Om annat miljöbedömningssystem används för loggbokhantering och miljöbedömning ska detta uppfylla likvärdiga krav för innehålls- och livscykelkriterier, spårbarhet och systematik.

Kemikaliehantering

Överlag har kapitlet fått positivt gensvar. Samtidigt påtalas utmaningar kring kunskap och kompetens. Flera nämner anpassningen till Byggvarubedömningen som positivt. Behovet av stöd är stort och åtgärden om stöd från kemikaliecentrum kring substitution välkomnas. Halmstads kommun⁴ påpekar att förtydliganden kan göras kring arbetsmiljöansvar och riskbedömningar. Miljöförvaltningen anser att det passar bättre att ha med i vägledningen om substitution än som ytterligare förtydligande i kemikalieplanen. Kapitlet har i övrigt inte fått några synpunkter som föranlett några större ändringar.

Växtskyddsmedel

Remissvaren är generellt positiva, berörda förvaltningar och bolag ser inga problem att jobba enligt föreslagen åtgärd då det redan är praxis i staden att undvika växtskyddsmedel. Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning tar upp frågan om att avtalen med

koloniträdgårdsföreningarna kan behöva ses över och förtydligas med att växtskyddsmedel inte får användas på den mark som staden arrenderar ut. Miljöförvaltningen har gjort ett tillägg i löptexten angående detta. Kapitlet har också bytt namn från *Bekämpningsmedel* till *Växtskyddsmedel* efter remissen. Detta för att tydliggöra vilken typ av bekämpningsmedel som avses.

Tillsyn

Kapitlet har inte fått några synpunkter som föranlett några större ändringar.

Miljögiftsövervakning

Kapitlet har inte fått några synpunkter som föranlett några större ändringar.

Barn och andra särskilt känsliga grupper

Gällande de åtgärder som avser informationsinsatser och kampanjer så har de flesta ansvariga förvaltningarna och bolagen påpekat att de inte kan ta fram informationsmaterial själva. Här har miljöförvaltningen förtydligat att det är kemikaliecentrum och/eller Stockholm Vatten och Avfall AB som är ansvariga för framtagandet av informationsmaterial och kampanjer. Andra förvaltningar och bolag bidrar med sakinformation och spridning av information samt är i vissa fall delaktiga som bollplank vid framtagandet.

Bilagorna

Flera remissinstanser har varit positiva till bilaga 2 som listar alla åtgärder uppdelade på vilken verksamhet som är ansvarig för genomförandet. Även ordlistan ses som positiv.

Expertgranskning

Goodpoint AB:s generella bedömning av remissversionen av kemikalieplanen är att den är mycket bra skriven. Några småsaker bör korrigeras och några förtydliganden göras. De anser att kemikalieplanen är rimligt heltäckande och att det är bra att staden fokuserar på de områden där åtgärder gör störst nytta. Vidare anser de att åtgärderna är rimliga och genomförbara.

Miljöförvaltningen har gjort de justeringar och förtydliganden som Goodpoint AB föreslår.

Trossa AB föreslår en omfattande justering av kapitelindelning och struktur, dels för att tydliggöra kopplingen mellan miljöprogrammet och kemikalieplanen, dels för att öka läsbarheten genom att lyfta

fram åtgärderna och tona ner bakgrundsinformationen. I övrigt har Trossa AB kommenterat detaljer av mindre betydelse.

Miljöförvaltningen har valt att inte ändra strukturen enligt Trossa AB:s förslag, eftersom merparten av de interna remissinstanserna har påpekat att kemikalieplanen har en god struktur med hög igenkänningsfaktor. Däremot har förvaltningen försökt förstärka och förtydliga kopplingen mellan miljöprogrammet och kemikalieplanen så att det framgår att de åtgärder som föreslås i planen syftar till att nå det långsiktiga målet om ett giftfritt Stockholm. De kopplingar som Trossa föreslår bygger dessutom på det nu gällande miljöprogrammets struktur, med olika delmål som kopplar till de olika kapitlen i kemikalieplanen. I förslaget till nytt miljöprogram som stadsledningskontoret för närvarande arbetar med finns inte denna struktur kvar och kopplingen blir därför mer övergripande.

Förslag till ny kemikalieplan

Förslaget till ny kemikalieplan för åren 2020-2023 innehåller totalt 49 åtgärder fördelade på åtta olika kapitel (verksamhetsområden) som ska leda arbetet mot att nå målet om en giftfri stad. Samtidigt bidrar arbetet med åtgärderna i planen både till att nå det nationella miljö kvalitetsmålet *Giftfri miljö* och flera av de globala hållbarhetsmålen. Ansvarig organisation och tid för när åtgärderna senast ska vara utförda finns beskrivet för respektive åtgärd. Vissa av åtgärderna är av löpande karaktär och ska genomföras kontinuerligt medan andra är punktinsatser.

I likhet med den nuvarande kemikalieplanen har även denna ett särskilt fokus på barn och andra särskilt känsliga grupper. Detta fokus har förstärkts i förslaget till ny plan genom att åtgärder som berör barn och andra särskilt känsliga grupper har fått ett eget kapitel. Samtidigt finns det åtgärder i övriga kapitel som har en särskild bäring på barn och andra särskilt känsliga grupper och de har liksom tidigare färgmarkerats för att synliggöras lite extra.

Ytterligare ett nytt kapitel, jämfört med nuvarande plan, är det om växtskyddsmedel som tillkommit för att befästa den inte formellt beslutade inställning som råder i staden om att inte använda växtskyddsmedel.

Miljöförvaltningens roll

I samband med att den nuvarande kemikalieplanen antogs inrättades ett kemikaliecentrum vid miljöförvaltningen med uppdrag att stödja kemikaliearbetet i förvaltningar och bolag. Uppdraget innebär bland

annat att ge råd och vägledning vid formulerande och uppföljning av kemikaliekrav i upphandlingar, att samordna frågor om kemikalier i byggmaterial och att ge stöd kring substitution av kemiska produkter.

Kemikaliecentrum ansvarar för att lansera kemikalieplanen och genom aktiviteter och informationsmaterial göra berörda medarbetare i staden medvetna om vilket ansvar de har och vart de kan vända sig för att få hjälp. För att underlätta implementeringen av åtgärder ska kemikaliecentrum ta initiativ till och aktivt delta i nätverk kring specifika sakfrågor. I den nya planen föreslås också att förvaltningar och bolag utser personer som är ansvariga för genomförandet av åtgärderna i respektive kapitel och som kan ingå i de beskrivna nätverken.

Eftersom kemikalieplanen är en konkretisering av stadens miljöprogram föreslås att uppföljningen av hur kemikalieplanen genomförs kopplas till uppföljningen av miljöprogrammet och de indikatorer som finns för detta. Kemikaliecentrum föreslås, utifrån dess sakkunskap och centrala roll i genomförandet, erbjuda stöd till stadsledningskontoret i denna fråga.

I kemikalieplanen föreslås att kemikaliecentrum gör en fördjupad utvärdering av genomförandet vid planperiodens mitt samt inför periodens slut, för att undersöka hinder och möjligheter för handlingsplanens genomförbarhet. Resultatet ska användas som underlag för att analysera vilket stöd som önskas från förvaltningar och bolag för en framgångsrik implementering samt som underlag för utveckling av kommande kemikalieplaner. Utvärderingarna föreslås rapporteras till miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Arbetet med kemikalieplanen föreslås också presenteras på miljöbarometern tillsammans med data från miljöövervakningen som beskriver hur miljötillståndet utvecklas. Utöver det föreslås Kemikaliecentrum rapportera sitt arbete till miljö- och hälsoskyddsnämnden årligen.

Bilagor

1. Stockholm stads kemikalieplan 2020-2023 – Förslag